

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Asiel en Migratie heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de volgende brieven:

- Geannoteerde agenda informele JBZ-Raad 30–31 januari 2025 (Kamerstuk 32 317, nr. 927);
- Verslag JBZ-Raad van 12 en 13 december 2024 (Kamerstuk 32 317, nr. 925);
- Fiche: Verordening geleidelijke ingebruikneming EES (Kamerstuk 22 112, nr. 3989).

De voorzitter van de commissie,
Vijlbrief

Adjunct-griffier van de commissie,
Kling

I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

II **Antwoord/reactie van de Minister**

I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de eerstvolgende informele JBZ-Raad. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie lezen dat het huidige Poolse EU-voorzitterschap ervoor pleit om het bandencriterium uit de EU-verordening inzake asielprocedures te halen. Deze leden vragen de Minister zich te voegen bij haar collega's en niet enkel in te zetten op het verruimen, maar op het geheel verwijderen van het criterium.

De leden van de PVV-fractie lezen dat tijdens de informele JBZ-Raad gesproken zal worden over nieuwe, innovatieve oplossingen in het migratiebeleid. Deze leden vragen hoe het momenteel staat met de uitwerking van de return hubs.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het bericht van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV) dat Syriërs bij een vrijwillig vertrek een ruime vergoeding van 900 euro krijgen. Deze leden vragen of de Minister de mening van de leden van de PVV-fractie deelt dat het van belang is dat er ingezet moet worden op gedwongen terugkeer. Ook vragen deze leden of hier in Europees verband al over gesproken is en welke stappen hierbij zijn ondernomen.

De leden van de PVV-fractie lezen dat ondanks dat er een daling te zien is van het aantal aankomsten via de centrale Middellandse Zeeroute en de Balkanroute, het aantal via de West-Afrikaanse route gestegen is met achttien procent. Een route met migranten uit landen als Burkina Faso en Mali, waar veel Jihadistische rebellengroepen actief zijn. Een groep die dus een enorm risico vormt en Spanje met open armen verwelkomt. Heeft de Minister inmiddels al met de Spaanse Minister gesproken over dit probleem? Zo nee, waarom niet?

Ten slotte hebben de leden van de PVV-fractie vernomen dat België van plan is afgewezen Afghaanse asielzoekers te repatriëren naar Istanbul, waarna partners ter plaatste het overnemen en deze mensen naar Afghanistan zullen brengen. Is de Minister van plan deze oplossing over te nemen en hiermee de gedwongen terugkeer mogelijk te maken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 30 en 31 januari te Warschau. Deze leden hebben hier enkele vragen over.

Kan de Minister aangeven wat de stand van zaken is wat betreft de uitwerking van mogelijkheden voor innovatieve partnerschappen, waaronder de terugkeerhubs? De Minister geeft aan zich in te spannen voor het aanpassen van wetgeving. Kan de Minister toelichten om welke wetgeving dit gaat, naast de Terugkeerrichtlijn? Welke wetgeving vormt volgens dit kabinet een belemmering en waarom? Wanneer verwacht zij dat er een herziening is van het veilig derde land-concept? Op welke wijze wordt gezorgd voor de handhaving van het non-refoulement principe van het VN-Vluchtelingenverdrag, Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het EU-Grondrechtenhandvest in deze herziening?

Deze leden zijn tevens benieuwd naar de stand van zaken wat betreft het Oeganda plan. Is er inmiddels op ministerieel niveau contact geweest over dit plan? Zo ja, wat kwam daaruit? Zo nee, waarom niet?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen zich af wat het kabinet bedoelt met «meer plichten geven aan personen om aan hun eigen terugkeer mee te werken»? Welke aanvullende plichten heeft het kabinet hier voorogen? Klopt het dat het grootste obstakel voor terugkeer op dit moment is dat landen van herkomst hier niet aan willen meewerken? Zo ja, welke acties onderneemt het kabinet op dit punt? Is dit kabinet bijvoorbeeld nog steeds in gesprek hierover met Marokko en Algerije?

Tenslotte lezen deze leden dat het kabinet stelt dat er voor het bandencriterium geen internationaalrechtelijke verplichting bestaat. Dat vinden deze leden een bijzondere opmerking. Klopt het niet het bandencriterium is opgenomen in de asielprocedureverordening?

Voorst hebben de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie enkele vragen over de stand van zaken wat betreft het Europese Asiel- en migratiepact. Klopt het dat één lidstaat geen implementatieplan heeft ingediend? Zo ja, wat betekent dit volgens het kabinet voor de uitvoering van het plan volgend jaar?

Deze leden stellen dat het belangrijk is dat andere landen het voorbeeld van Nederland volgen door hun plannen openbaar te maken, zodat belanghebbenden toegang hebben tot cruciale informatie en de uitvoering van het Pact transparanter en effectiever wordt. Kan de Minister toezeggen om binnen de JBZ-raad aan te dringen op openbaarmaking van nationale implementatieplannen door andere lidstaten? Kan de Minister tevens ervoor pleiten dat maatschappelijke organisaties actief worden betrokken bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van deze plannen? Binnen de huidige vorm van het EU-migratiepact blijft een relatief grotere verantwoordelijkheid liggen bij landen als Griekenland, Spanje en Italië. Erkent de Minister dat, in het kader van Europese solidariteit, extra ondersteuning vanuit Nederland noodzakelijk is om deze lidstaten te ondersteunen?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie verwijzen naar het rapport dat in september 2024 gepubliceerd is door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de situatie in Griekenland voor personen met internationale of subsidiaire bescherming (Ministerie van Buitenlandse Zaken, 3 september 2024 (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>)). Het rapport toont ernstige problemen met toegang tot basisvoorzieningen zoals huisvesting, voedsel, gezondheidszorg en steun van niet-gouvernementele organisaties (ngo's). Ondanks de duidelijke conclusies is er nog geen besluit genomen over het verlengen van het moratorium op uitzettingen naar Griekenland. Kan de Minister aangeven hoe zij het rapport evalueert, welke concrete stappen het Ministerie van zal ondernemen naar aanleiding van dit feitenon-

derzoek, en wanneer er een beslissing wordt verwacht over de verlenging van het moratorium op terugkeer naar Griekenland?

De Minister heeft een besluit- en vetrekmoratorium voor Syriërs ingesteld voor de duur van (in eerste instantie) zes maanden. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie constateren dat als een Syrische asielzoeker al langer dan 21 maanden wacht op de beslissing op zijn asielaanvraag, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) verplicht is om een besluit te nemen vanwege de maximale beslistermijn in de Procedureverordening. Klopt het dat gelet op de onzekere situatie bij het behandelen van deze zaken, geen afwijzingen mogelijk zouden zijn, omdat de IND niet het risico kan nemen dat mensen worden afgewezen op basis van een gebrekkig beeld over de veiligheidssituatie en bij terugkeer met vervolging of schending van artikel 3 EVRM te maken krijgen? Graag een toelichting.

Deze leden zien dat de Minister in een filmpje gericht aan de Syrische gemeenschap, vooruit lijkt te lopen op intrekkingen van asielvergunningen (Marjolein Faber | Minister van Asiel en Migratie op LinkedIn, januari 2025 (https://www.linkedin.com/posts/minister-van-asiel-en-migratie_sinds-de-val-van-regime-assad-zijn-er-syri%C3%ABrs-activity-7286653622761783296-Qlf6/?utm_source=share&utm_medium=member_desktop)). Kan de Minister aangeven of er een verplichting bestaat tot herbeoordelingen bij nieuw beleid? Zo ja, waar is dat opgenomen? Klopt het dat indien er te zijner tijd wel tot herbeoordelingen wordt besloten, eerst getoetst moet worden of iemand op grond van dan geldende (nieuwe) situatie en beleid, recht heeft op bescherming? Kan de Minister bevestigen dat dit een individuele beoordeling en afweging moet zijn? Klopt het dat dat voor Syrië om ongeveer 70.000 mensen zou gaan. Hoe wil de Minister zo'n groot aantal mensen herbeoordeling en op welke manier wil de Minister de IND daarbij ondersteunen? Is de Minister het met deze leden eens dat dat, naast de vraag over de wenselijkheid, een onmogelijke opdracht is voor de IND, gezien de huidige achterstanden, lange wachttijden en personeelstekorten? Zo nee, waarom niet? Kan de Minister bevestigen dat het intrekken van bestaande statussen na een herbeoordeling alleen kan als de Minister kan aantonen dat de positieve wijziging in de situatie van het land van herkomst «van voldoende ingrijpende en niet-voorbijgaande aard» is?

Tenslotte zien de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie dat enkele landen, waaronder Turkije en Duitsland werken met een look and see regeling. Is de Minister voornemens om te komen met een dergelijke regeling voor Syrische vluchtelingen en asielzoekers in Nederland, waarbij een bezoek aan het land van herkomst geen gevolgen heeft voor het verblijfsrecht na terugkeer in Nederland?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele JBZ-Raad op 30 en 31 januari 2025. Deze leden hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

Het stemt de leden van de VVD-fractie positief te lezen dat het aantal irreguliere grensoverschrijdingen in de EU in 2024 met 38 procent is gedaald, onder andere door intensievere samenwerking tussen de EU en transitlanden tegen smokkelnetwerken, en internationale migratiedeals, die altijd een speerpunt van de VVD zijn geweest. Echter lezen deze leden ook dat er een stijging is van veertien procent op de oostelijke Middellandse Zeeroute. Hoe verklaart het kabinet deze stijging en hoe zorgt zij ervoor dat er in de EU wordt samenwerkt om de toename op deze migratieroute te stoppen?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er weinig zicht is op hoe het EU asiel- en migratiepact geïmplementeerd wordt in andere EU-lidstaten. Deze leden vragen zich af in hoeverre de lidstaten onderling de implementatie van het pact bespreken. Zo ja, wat is de indruk van het kabinet over de plannen van de andere lidstaten? Kan Nederland hier iets van meenemen? Verwacht Nederland dat andere EU-lidstaten de door de Commissie gestelde deadline van 12 juni 2026 zullen halen? Zijn er lidstaten waar het kabinet zich zorgen om maakt, en zo ja welke? Aangezien er geen zicht is op hoe de Europese Commissie de plannen beoordeelt, vragen deze leden zich ook af of en zo ja, op welke termijn de lidstaten (inhoudelijke) feedback kunnen verwachten. Kan de Minister deze feedback delen met de Kamer?

De leden van de VVD-fractie lezen dat lidstaten huiverig zijn om elkaars terugkeerbesluiten te erkennen. Gezien de gehele asielketen in Nederland onder druk staat, rekenen deze leden erop dat de Minister zich inzet voor verlichting van lasten en werkdruk voor medewerkers van bijvoorbeeld de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Het niet hoeven nemen van een terugkeerbesluit omdat een andere lidstaat dit al heeft gedaan zou hier volgens deze leden bij kunnen helpen. Wat is de Nederlandse inzet als het gaat om lastenverlichting van de uitvoeringsorganisaties? Voor welke juridische, technische en praktische belemmeringen kan de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten zorgen in Nederland, en hoe kunnen deze volgens de Minister worden weggenomen? Welke positie neemt Nederland in als het gaat om wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er verschillende opvattingen zijn over het bandencriterium. Hoe kijkt Nederland naar de optie om het bandencriterium te schrappen en het zo makkelijker te maken om zo afgewezen asielzoekers uit te zetten naar veilige derde landen?

De Minister heeft in het commissiedebat over de JBZ-raad op 11 december 2024 benoemd dat Nederland zich in Europa inzet als aanjager van een ambitieuze herziening van de Terugkeerrichtlijn. De leden van de VVD-fractie zijn ook van mening dat de terugkeerprocedure vereenvoudigd moet worden en dat er snel scherpe maatregelen moeten worden genomen. Hoe staat het met de herziening van het wetsvoorstel door de Europese Commissie? Is er al meer zicht op de uitwerking van de return hubs? Welke concrete stappen zijn er met oog op deze twee zaken al gezet en welke stappen worden nog gezet?

Is de Minister het met deze leden eens dat de herziening van de Terugkeerrichtlijn, het opzetten van return hubs en de versoepeling van het bandencriterium de drie topprioriteiten moeten zijn voor Nederland? Hoe wordt hier invulling aan gegeven? Zijn er nog andere dossiers die het kabinet als prioriteit ziet?

Voor de leden van de VVD-fractie is veiligheid een van de belangrijkste waarden. Hoe zet het kabinet erop in dat er binnen de EU gezorgd wordt dat openbare orde en veiligheid gewaarborgd worden als het gaat om voor derdelanders die hier een gevaar voor vormen? Op welke manier worden gepleegde overtredingen, misdrijven, verdenkingen van het plegen van overtredingen en misdrijven, openbare ordeverstoringen die asielzoekers hebben gepleegd, en potentiële nationale veiligheidsrisico's die asielzoekers vormen in andere landen geregistreerd in bijvoorbeeld Eurodac? Welke overtredingen worden hierin meegenomen?

De leden van de VVD-fractie zien kansen in het ontwikkelen van partnerschappen met andere landen. Hoe ziet het nieuwe EU-partnerschap met Jordanië eruit? Welke afspraken over migratie worden met Jordanië

gemaakt? Wat krijgt Jordanië terug voor afspraken op het gebied op migratie?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de deal met Turkije nog steeds stilligt. Deze leden vragen zich hierbij af in hoeverre hervestiging vanuit Turkije naar Europa door loopt sinds de Turkse opschorting van terugkeeroperaties vanaf de Griekse eilanden? Hoeveel migranten heeft Nederland sinds 2020 vanuit Turkije overgenomen? Hoe apprecieert het kabinet in het algemeen de samenwerking met Turkije op het vlak van migratiebeheer en op welke manier kan deze verbeterd worden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De Leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling de aangeleverde stukken gelezen. Hierbij nog de volgende vragen.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie van de leden Boomsma en Rajkowski, waarin wordt verzocht om samen met andere gelijkgestemde lidstaten «out-of-the-box»-oplossingen te realiseren om de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers te bevorderen? Kan de Minister toelichten welke stappen het kabinet daartoe heeft gezet, welke contacten daartoe zijn aangeknoopt en welke inbreng in de besprekingen is en wordt geleverd? Welke concrete stappen zijn gezet om deze nieuwe en innovatieve oplossingen te realiseren?

Het kabinet schrijft: «Tegelijkertijd zet het kabinet zich met gelijkgezinde landen in voor een aanpassing van wetgeving, zodat innovatieve oplossingen vaker toegepast kunnen worden onder andere door het herzien van het veilig derde land-concept, het verwijderen of verruimen van het bandencriterium en het aanpassen van de Terugkeerrichtlijn.» Welke concrete stappen zijn gezet om het bandencriterium te verwijderen of verruimen, welke van die twee is de inzet? Wanneer wordt het voorstel voor wetwijziging hiertoe verwacht?

Wanneer wordt een nieuw discussiestuk verwacht ten aanzien van return-hubs? Kan de Minister een overzicht geven van de huidige stand van zaken en de uitdagingen die lidstaten ervaren bij de operationalisering van deze hubs? Wat wordt er gedaan om de juridische, internationale, politieke en operationele voorwaarden te scheppen om deze te realiseren, om de mensenrechten daarbij te beschermen, en wat wordt er gedaan om derde landen hierbij te betrekken?

Hoe beoordeelt het kabinet de brief van Ursula Von der Leyen van december met een update van de aanpak van irreguliere migratie, terugkeerbeleid en waarin zij haar prioriteiten schetst? Hoe staat de Minister tegenover het pleidooi om delen van het Migratiepact versneld te laten ingaan? Welke landen hebben aangegeven te willen beginnen met pilots?

Wat wordt de inzet van het nieuwe partnerschap met Jordanië en welke afspraken worden daarin gemaakt met betrekking tot terugkeer en migratie? Op welke manier wordt daarin geborgd dat de fundamentele rechten van migranten worden beschermd, en dat daar ook op wordt toegezien?

Wat wordt de inzet van de nieuwe overeenkomst met Marokko? Welke afspraken worden daarin gemaakt ten aanzien van het terugnemen van uitgeprocedeerde asielzoekers, en welke afspraken ten aanzien van het doorreizen van migranten?

Wat is de inzet of strategie van het kabinet, bilateraal en in Europees verband, ten aanzien van de landen in Noord Afrika waar nu niet goed mee wordt samengewerkt, bijvoorbeeld Niger?

Daarnaast vragen de leden van de NSC-fractie naar de betrokkenheid van de Minister in de uitvoering van de motie Ceder c.s. (Kamerstuk 36 600 VI, nr. 102), waarin wordt opgeroepen om arbeidsmigratie in de context van prostitutie tegen te gaan en samen te werken met herkomstlanden. Kan de Minister toelichten welke acties al zijn ingezet en welke landen betrokken zijn bij deze gesprekken? Kan zij in de aankomende JBZ-Raad met de landen van herkomst en doorreislanden in gesprek gaan om tot uitwerking van de motie te komen (in samenwerking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid)?

Welke steun gaat de Eurocommissaris geven aan Griekenland ten aanzien van de nieuwe terugkeerwetgeving? Hoe verhoudt die nieuwe wetgeving zich tot de praktijk van pushbacks?

Vinden nu pushbacks plaats aan de Poolse grens?

Klopt het dat er sinds maart 2020 geen terugkeeroperaties meer hebben plaatsgevonden naar Turkije in het kader van de EU-Turkijedeal? Hoe beoordeelt de Minister het opschorten van de terugkeeroperaties?

Welke voorwaarden waren gesteld in de EU-Turkije-deal ten aanzien van terugkeeroperaties en worden die dan nu geschonden sinds het opschorten daarvan?

Hoe zijn andere landen de afgelopen drie jaar omgegaan met hervestiging in het kader van die deal in EU-lidstaten?

Welke voorwaarden zijn gesteld aan Turkije over het naleven van fundamentele rechten van migranten die in Turkije worden opgevangen in het kader van de EU-Turkije deal, en hoe worden die nageleefd, en hoe wordt toezicht gehouden op die naleving?

Hoe beoordeelt het kabinet de samenwerking met Turkije ten aanzien van migratie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie delen met het kabinet dat de instrumentalisering van migranten veroordeeld dient te worden. Het is een mensonterende praktijk die eerder tot inhumane praktijken in het grensgebied tussen onder andere Polen en Belarus heeft geleid, onder meer doordat hulpverleners de toegang tot het gebied werd ontzegd. Deze leden vragen het kabinet te bepleiten dat de grensgebieden te allen tijde toegankelijk moeten zijn voor hulpverleners en media.

De leden van de D66-fractie kunnen zich vinden in het belang van het bevorderen van terugkeer. Deze leden lezen echter in deze geannoteerde agenda niks terug over brede migratiepartnerschappen met derde landen, waarbij ook afspraken worden gemaakt over tijdelijke, legale migratie. Bestaande samenwerking met bijvoorbeeld Marokko laat zien dat terugkeer is toegenomen. Kan de Minister daarom toezeggen ook deze vorm van migratiemanagement te bespreken, zo vragen deze leden. Daarnaast hebben deze leden begrip voor het verbreden van het bandencriterium, maar vragen zij de Minister toe te zeggen dat uitgeprocedeerde vreemdelingen nooit zullen worden uitgezet naar een land waar zij nog nooit eerder zijn geweest.

Op 7 januari deed het Europees Hof voor de Rechten van de Mens uitspraak over pushbacks in Griekenland waarin het Hof heeft erkend dat Griekenland systematisch pushbacks uitvoert. Is de Minister het met de leden van de D66-fractie eens dat pushbacks illegaal en onwenselijk zijn, zo vragen deze leden. Daarnaast vragen zij de Minister om de uitspraak te agenderen en haar Griekse collega aan te spreken op deze illegale activiteit. Ook vragen zij de Minister te pleiten voor een onderzoek van de Europese Commissie, als hoedster van de verdragen en om op deze kwestie in het verslag van de JBZ-raad aan de Kamer expliciet terug te komen

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 30 en 31 januari gelezen. Deze leden hebben hier nog een aantal vragen over.

De leden van de SP-fractie willen beginnen met een analyse van de migratiecijfers van 2024 waarin er sprake is van een afname van de asielcijfers in de gehele EU en Nederland. Deze leden zien dat Nederland een trend volgt met de rest van Europa waarbij het in 2024 er zelfs op lijkt dat Nederland populairder is als asielbestemming dan andere Europese landen met een daling van zestien procent in Nederland ten opzichte van een Europees gemiddelde van zeventien procent. Wat is de analyse van de Minister voor de daling van het aantal asielprocedures in Nederland? Ziet de Minister dit als een resultaat van Nederlands beleid, en zo ja, wat is dan de verklaring voor de dalende trend in de meeste Europese landen? Wat is de verklaring volgens de Minister voor de stijging in het aantal aanvragen in Italië en Griekenland, beide landen met een streng asielbeleid?

De leden van de SP-fractie zien dat het Europese grensagentschap Frontex meldde dat het aantal «irreguliere grenspassages» tot en met november vorig jaar ongeveer 38 procent daalde (Trouw, 6 januari 2025 (<https://www.trouw.nl/binnenland/aantal-asielaanvragen-daalde-vorig-jaar-flink~b30d2fd9/>)). Wel was er sprake van een verlegging van routes en een stijging van vluchtelingen via de oostelijke Middellandse Zeeroute en op de West-Afrikaanse route. Wat is volgens de Minister de reden achter de sterke daling? Wat zijn de verwachtingen van de Minister voor het aantal asielprocedures van 2025?

De leden van de SP-fractie constateren dat de migratieministers gaan praten over nieuwe en innovatieve manieren voor oplossingen in het migratiebeleid. De focus zal liggen op terugkeer en terugkeerhubs. Op welke manier gaat Nederland bijdragen aan deze discussie? Ook als het gaat over afspraken met bijvoorbeeld derde landen? Deze leden zien ook dat er binnenkort een partnerschap met Jordanië en de EU wordt ondertekend. Wat houdt dit partnerschap precies in op het gebied van migratie?

De leden van de SP-fractie zien dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) de pushbacks vanuit Griekenland heeft veroordeeld. Ook veroordeelde het EHRM Griekenland voor het illegaal vasthouden van asielzoekers en het niet laten instellen van beroep bij de rechter tegen de pushbacks. Wordt het vervolg wat Griekenland hieraan gaat geven ook besproken op de informele JBZ-raad? Is de Minister bereid om dit in te brengen in de discussie? In september 2024 publiceerde het ministerie zelf een rapport over de situatie in Griekenland voor personen met internationale of subsidiaire bescherming. Het rapport toont ernstige problemen en tekortkomingen aan vanuit Griekenland in de omgang met vluchte-

lingen. Kan de Minister aangeven hoe zij het rapport evalueert, welke concrete stappen het Ministerie van Asiel en Migratie zal ondernemen naar aanleiding van dit feitenonderzoek, en wanneer er een beslissing wordt verwacht over de verlenging van het moratorium op terugkeer naar Griekenland?

De leden van de SP-fractie hebben nog een aantal vragen over de verdere implementatie van het EU-migratiepact. Klopt het dat medio 2026 de meeste onderdelen van het EU-migratiepact al in Nederland geïmplementeerd moet zijn? Welke druk legt dit op organisaties als het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), zeker in het licht met grote bezuinigingen vanaf 2027? Klopt het dat dit kabinet er inderdaad voor gaat kiezen om het Nederlandse deel af te kopen? Wat zal er gebeuren als bijna alle andere landen er ook voor kiezen om de verantwoordelijkheid af te kopen, wat zijn dan de implicaties? Kan de Minister uitweiden over de rechten van vluchtelingen bij het EU-migratiepact? Hoe staat het met de rechten van een vluchteling om in beroep te gaan? Klopt het dat dit slechts vijf dagen is na de afwijzing? Vindt de Minister dit voldoende tijd om een advocaat te bereiken? Kan de Minister ons garanderen dat in Nederland advocaten en hulporganisaties in ieder geval toegang zullen houden tot de detentiecentra? Kan de Minister toezeggen om binnen de JBZ-raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) aan te dringen op openbaarmaking van nationale implementatieplannen door andere lidstaten?

Deze leden hebben ook de nodige zorgen over de gang van zaken betreffende het asioldossier van de huidige voorzitter Polen. Nadat in oktober 2024 de nieuwe Poolse migratiestrategie is gepubliceerd, is de Poolse regering nu bezig om de nationale asielwetgeving aan te passen zodat het mogelijk wordt om het recht om asiel aan te vragen voor specifieke gebieden tijdelijk wordt opgeschort. Deze leden lezen hierover nog meer dat humanitaire organisaties geen toegang krijgen tot de grenszone, dat een grenswachter iemand in het bos bij de grens oppakt en beslist of diegene internationale bescherming mag aanvragen of wordt uitgezet en mensen die internationale bescherming willen aanvragen, waaronder kinderen en niet-begeleide minderjarigen, nog steeds worden teruggeduwd (pushbacks) naar Belarus. Kloppen deze analyses volgens de Minister? Is de Minister bekend met de plannen vanuit Polen en wat vindt zij van deze plannen? Kan de Minister met haar Poolse collega hierover in gesprek gaan en de zorgen vanuit mensenrechtenkader en de inconsistentie met het Europese migratiepact hierin meenemen?

De leden van de SP-fractie zien ten slotte nog een aantal ontwikkelingen en zorgen in Libanon. De machtswissel in Syrië brengt veel teweeg. Allereerst omdat er veel Syriërs worden gehuisvest in Libanon. Weliswaar laait de discussie op over hoe veilig Syrië is voor sommige vluchtelingen. Tegelijkertijd zijn er bijna 90.000 mensen juist na de machtswissel gevlucht naar Libanon, onder wie veel vrouwen en kinderen. Ook relevant is dat er een nieuwe president in Libanon. Is de Minister bereid om mee te werken aan hersteld contact tussen Nederland en Libanon, ook over de kwestie van vluchtelingen? Op welke manier wordt Libanon momenteel gesteund in de huisvesting van een groot aantal vluchtelingen? Deze leden lezen dat Duitsland gaat werken met tijdelijke reisvergunningen voor Syrische vluchtelingen in Duitsland om Syrië te bezoeken en te kijken of hier iets op te bouwen valt voor de vluchteling, zonder per direct de status en procedure in Duitsland zelf te verliezen. Hoe kijkt de Minister aan tegen dit idee?

II Antwoord/reactie van de Minister